

FTEHIM EWRO-MEDITERRANJU
DWAR L-AVJAZZJONI
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA U
L-ISTATI MEMBRI TAGHHA MINN NAHA WAHDA
U R-RENJU TAL-MAROKK MIN-NAHA L-OHRA

IR-RENJU TAL-BELĠJU,

IR-REPUBBLIKA ĊEKA,

IR-RENJU TAD-DANIMARKA,

IR-REPUBBLIKA FEDERALI TAL-ĠERMANJA,

IR-REPUBBLIKA TA' L-ESTONJA,

IR-REPUBBLIKA ELLENIKA,

IR-RENJU TA' SPANJA,

IR-REPUBBLIKA FRANĊIŻA,

L-IRLANDA,

IR-REPUBBLIKA TALJANA,

IR-REPUBBLIKA TA' ĊIPRU,

IR-REPUBBLIKA TAL-LATVJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-LITWANJA,

IL-GRAN DUKAT TAL-LUSSEMBURGU,

IR-REPUBBLIKA TA' L-UNGERIJA,

MALTA,

IR-RENJU TA' L-OLANDA,

IR-REPUBBLIKA TA' L-AWSTRIJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-POLONJA,

IR-REPUBBLIKA PORTUGIŻA,

IR-REPUBBLIKA TAS-SLOVENJA,

IR-REPUBBLIKA SLOVAKKA,

IR-REPUBBLIKA TAL-FINLANDJA,

IR-RENJU TA' L-ISVEZJA,

IR-RENJU UNIT TAL-GRAN BRITTANJA U L-IRLANDA TA' FUQ,

Il-partijiet Kontraenti għat-Trattat li jstabilixxi l-Komunità Ewropea, minn hawn 'il quddiem imsejha bhala l-"Istati Membri", u

IL-KOMUNITÀ EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha bħala "il-Komunità",

min-naħa l-waħda, u

IR-RENJU TAL-MAROKK, minn hawn 'il quddiem imsejjaħ bħala "il-Marokk",

min-naħa l-oħra,

Xewqana li jippromwovu sistema ta' avjazzjoni internazzjonali bbażata fuq kompetizzjoni ġusta fost trasportaturi bl-ajru b'interferenza u regolazzjoni governattiva minima;

Xewqana li jiffaċilitaw l-espansjoni ta' l-opportunitajiet tat-trasport internazzjonali bl-ajru, inkluż permezz ta' l-iżvilupp ta' networks ta' trasport bl-ajru biex jintlaħqu l-ħtiġijiet tal-passiġġieri u tan-negozjanti li jibagħtu u jirċievu l-merkanzija għal servizzi tat-trasport bl-ajru konvenjenti;

Xewqana li jagħmluha possibbli għat-trasportaturi bl-ajru li joffru lill-pubbliku li jivvjagġa u li jibgħat u jirċievi l-merkanzija prezzijiet u servizzi kompetittivi fi swieq miftuħa;

Xewqana li jkun hemm s-setturi kollha ta' l-industrija tat-trasport bl-ajru, inklużi l-ħaddiema tat-trasportaturi bl-ajru, li jibbenifikaw fi ftehim liberalizzat;

Xewqana li jiżguraw l-oġhla grad ta' sikurezza u sigurtà fit-trasport internazzjonali bl-ajru u jafferaw mill-ġdid t-ħassib serju tagħhom dwar atti jew theddid kontra s-sigurtà ta' l-inġenji ta' l-ajru, li jipperikolaw is-sikurezza ta' persuni jew proprjetà, li jaffettwaw ħażin l-operat tat-trasport bl-ajru u li jheddu l-kunfidenza pubblika fis-sigurtà ta' l-avjazzjoni ċivili;

Waqt li jinnotaw il-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, miftuħa għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru, 1944;

Xewqana li jiżguraw kundizzjonijiet ugwali għall-kompetizzjoni għat-trasportaturi bl-ajru;

Jagħrfu li s-sussidji tal-gvern jistgħu jaffettwaw hażin il-kompetizzjoni tat-trasportaturi bl-ajru u jistgħu jipperikolaw l-għanijiet bażiċi ta' dan il-Ftehim;

Jaffer maw l-importanza li jharsu l-ambjent fl-iżvilupp u fl-implimentazzjoni ta' politika internazzjonali dwar l-avjazzjoni u jagħrfu d-drittijiet ta' l-Istati sovrani li jieħdu miżuri xierqa għal dan il-għan;

Jinnotaw l-importanza li jiproteġu l-konsumaturi, inklużi l-protezzjonijiet kontemplati bil-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta' Ċerti Regoli għat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, li saret f'Montreal fit-28 ta' Mejju 1999, sakemm iż-żewġ Partijiet huma parti għal din il-Konvenzjoni;

Bil-ħsieb li jibnu fuq il-qafas tal-ftehim eżistenti tat-trasport bl-ajru bil-għan li jinfetaħ l-aċċess għas-swieq u li jiġu massimizzati l-benefiċċji għall-konsumaturi, it-trasportaturi bl-ajru, ix-xogħol u l-komunitajiet fuq iż-żewġ naħat;

Jikkunsidraw li ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha min-naħa u l-Marokk minn naħa l-oħra jista' jikkostitwixxi referenza fir-relazzjonijiet ta' l-avjazzjoni Ewro-Mediterranji sabiex jiġu promossi bis-sħiħ il-benefiċċji tal-liberalizzazzjoni f'dan is-settur ekonomiku kruċjali;

Jinnotaw li tali ftehim għandu l-objettiv li jkun applikat b'mod progressiv iżda integrali, u li mekkanizmu adegwat jista' jiżgura armonizzazzjoni aktar mill-qrib mal-legiżlazzjoni Komunitarja,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

ARTIKOLU 1

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, sakemm ma jingħadx mod ieħor, it-terminu:

- 1) it-termini “servizz miftiehem” u “rotta speċifikata” ifissru trasport internazzjonali bl-ajru skond l-Artikolu 2 u l-Anness 1 għal dan il-Ftehim;
- 2) “Ftehim” ifisser dan il-Ftehim, l-Annessi tiegħu, u kwalunkwe emendi għal dan;
- 3) “Trasport bl-Ajru” ifisser il-ġarr b'ingenji ta' l-ajru ta' passiġġieri, bagalji, merkanzija u posta, b'mod separat jew ikkombinat, disponibbli lill-pubbliku bi hlas jew b'kiri, li, biex ikun evitat dubju, għandu jinkludi trasport bl-ajru skedat jew mhux skedat (charter), kif ukoll servizzi sħaħ tal-merkanzija;
- 4) “Ftehim ta' Assoċjazzjoni” ifisser il-Ftehim Ewro-Mediterranju li jstabbilixxi assoċjazzjoni bejn il-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom, min-naħa l-waħda, u r-Renju tal-Marokk, min-naħa l-oħra, li sar fi Brussel fis-26 ta' Frar 1996;

- 5) “Licenzja tal-Komunità għall-Operat” tfisser licenzja għall-operat fir-rigward tat-trasportaturi bl-ajru stabbiliti fil-Komunità Ewropea mogħtija u miżmuma skond ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru. 2407/92 tat-23 ta' Lulju 1992 dwar il-licenzjar ta' air carriers.
- 6) “Konvenzjoni” tfisser il-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, miftuħa għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944, u tinkludi:
 - a) kwalunkwe emenda li daħlet fis-seħħ taħt l-Artikolu 94(a) tal-Konvenzjoni u li għiet ratifikata kemm mill-Marokk kif ukoll mill-Istat Membru jew mill-Istati Membri tal-Komunità Ewropea, u
 - b) kwalunkwe Anness jew kwalunkwe emenda għalih adottati taħt l-Artikolu 90 tal-Konvenzjoni, kemm-il darba dan l-Anness jew din l-emenda huma effettivi fi kwalunkwe żmien kemm għall-Marokk kif ukoll għall-Istat Membru jew l-Istati Membri tal-Komunità Ewropea skond kif inhu rilevanti għall-kwistjoni konċernata;
- 7) “Nefqa Shiha” tfisser in-nefqa biex jingħata s-servizz b'żieda ta' ħlas raġonevoli għall-ispejjeż amministrattivi u fejn ikun rilevanti kwalunkwe ħlas applikabbli li jkollu l-għan li jirrifletti n-nefqa ambjentali u li jkun applikat mingħajr distinzjoni marbuta man-nazzjonalità;
- 8) “Partijiet Kontraenti” ifissru, min-naħa l-waħda, il-Komunità jew l-Istati Membri, jew il-Komunità u l-Istati Membri tagħha, skond is-setgħat rispettivi tagħhom, u, min-naħa l-oħra, il-Marokk;

- 9) “Ċittadini”: kwalunkwe persuna jew entità li jkollha nazzjonalità Marokkina għall-Parti tal-Marokk, jew nazzjonalità ta’ Stat Membru għall-Parti Ewropea, kemm-il darba, f’każ ta’ entità ġuridika, din tkun il-ħin kollu taħt il-kontroll effettiv, kemm direttament jew b’partecipazzjoni maġġoritarja, ta’ persuni jew entitajiet li jkollhom nazzjonalità Marokkina għall-Parti tal-Marokk, jew persuni jew entitajiet li jkollhom nazzjonalità ta’ Stat Membru jew ta’ wieħed mill-pajjiżi terzi elenkati fl-Anness V għall-Parti Ewropea;
- 10) “Sussidji”: kwalunkwe għajjnuna finanzjarja mogħtija mill-awtoritajiet jew minn organizzazzjoni reġjonali jew minn xi organizzazzjoni pubblika oħra, jiġifieri meta:
- a) prattika ta’ gvern jew ta’ korp reġjonali jew ta’ organizzazzjoni pubblika oħra tkun tinvolvi t-trasferiment dirett ta’ fondi bħalma huma għotjiet, self jew infużjoni ta’ ishma, trasferiment dirett potenzjali ta’ fondi lill-kumpannija jew it-teħid ta’ obbligi ta’ kumpannija bħalma huma l-garanziji fuq is-self;
 - b) id-dhul ta’ gvern jew ta’ entità reġjonali jew ta’ organizzazzjoni pubblika oħra li suppost irid jithallas jintesa jew jibqa’ ma jingabarx;
 - ċ) korp governattiv jew reġjonali jew organizzazzjoni pubblika oħra li tipprovdi oġġetti jew servizzi għajr l-infrastruttura ġenerali, jew li tixtri oġġetti jew servizzi; jew

- d) korp governattiv jew reġjonali jew organizzazzjoni pubblika oħra li tagħmel pagamenti lil mekkaniżmu ta' fondi jew tinkariga jew tippermetti korp privat iwettaq tip wiehed ta' funzjonijiet jew aktar muriġja taħt ([...]a), ([...]b) u ([...]c) li normalment isiru mill-gvern u li, fil-prattika, fl-ebda sens reali ma jkunu differenti mill-prattiki li normalment isegwu gvernijiet;

u fejn b'hekk jingħata benefiċċju.

- 11) "Trasport Internazzjonali bl-Ajru" ifisser it-trasport bl-ajru li jgħaddi mill-ispazju ta' l-arja fuq it-territorju ta' iktar minn stat wiehed;
- 12) "Prezz" ifisser it-tariffi applikati mit-trasportaturi bl-ajru jew mill-agenzi tagħhom għall-garr bl-ajru ta' passiġġieri, bagalji u/jew merkanizja (barra l-posta); inkluż, fejn applikabbli, it-trasport bl-art jew bil-baħar flimkien mat-trasport internazzjonali bl-ajru u l-kondizzjonijiet li l-applikazzjoni tagħhom tkun soġġetta għalihom;
- 13) "Hlas mill-utent" ifisser hlas impost fuq linji ta' l-ajru għall-forniment ta' faċilitajiet jew servizzi ta' l-ajruport, ta' l-ambjent ta' l-ajruport, ta' navigazzjoni bl-ajru, jew ta' sigurta ta' l-avjazzjoni inkluż servizzi u faċilitajiet relatati;
- 14) "SESAR" ifisser l-implimentazzjoni teknika ta' l-Ajru Uniku Ewropew li tipprovdi **riċerka** koordinata, sinkronizzata, żvilupp u użu sinkronizzat tal-ġenerazzjonijiet il-ġodda tas-sistemi ta' l-immaniġġar tat-traffiku bl-ajru;

- 15) "Territorju" ifisser, għar-Renju tal-Marokk, l-artijiet (il-medda ewlenija ta' l-art u l-gzejjer), l-ilmijiet interni u l-baħar territorjali taħt is-sovranità jew ġurisdizzjoni tiegħu, u, għall-Komunità Ewropea, l-artijiet (il-medda ewlenija u l-gzejjer), l-ilmijiet interni u l-baħar territorjali li fihom jiġi applikat t-Trattat li jstabilixxi l-Komunità Ewropea u taħt il-kondizzjonijiet stabbiliti f'dak it-Trattat u kwalunkwe strument suċċessiv; l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim għall-ajruport ta' Ġibiltà hija mifhuma li hi bla preġudizzju għall-pożizzjonijiet legali rispettivi tar-Renju ta' Spanja u r-Renju Unit fir-rigward tal-kwistjoni dwar is-sovranità dwar it-territorju fejn jinstab l-ajruport; u għas-sospensjoni kontinwa ta' l-Ajruport ta' Ġibiltà mill-miżuri ta' l-Avjazzjoni ta' l-UE eżistenti mit-18 ta' Settembru 2006 bejn l-Istati Membri skond it-termini tad-Dikjarazzjoni Ministerjali dwar l-Ajruport ta' Ġibiltà miftiehma f'Kordoba fit-18 ta' Settembru 2006; u
- 16) "awtoritajiet kompetenti" tfisser l-aġenziji jew korpi pubbliċi msemmija fl-Anness III. Kull modifika tal-liġi nazzjonali dwar l-istatut ta' l-awtoritajiet kompetenti għandha tkun notifikata mill-parti kontraenti konċernata lill-parti kontraenti l-oħra.

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET EKONOMIĊI

ARTIKOLU 2

Drittijiet tat-Traffiku

1. Kull Parti tikkonċedi lill-Parti l-oħra, hliet fejn speċifikat mod ieħor fl-Anness 1 id-drittijiet li ġejjin għall-kondotta tat-trasport internazzjonali bl-ajru mit-trasportaturi ta' l-ajru tal-Parti l-oħra:
 - a) id-dritt li jtiru tul it-territorju tagħha mingħajr inżul;
 - b) id-dritt li jagħmlu waqfiet fit-territorju tagħha għal kwalunkwe għan għajr dak li jgħabbu jew inizzlu passiġġieri, bagalji, merkanzija u/jew posta fit-trasport ta' l-ajru (għanijiet mhux ta' traffiku);
 - ċ) waqt li jkun qed isir servizz miftiehem fuq rotta speċifikata, id-dritt li jsiru waqfiet fit-territorju tagħha bil-għan li jitgħabba jew jitnizzel -traffiku internazzjonali ta' passiġġieri, ta' merkanzija u/jew posta, b'mod separat jew b'mod ikkombinat; u
 - d) id-drittijiet li huma speċifikati mod ieħor f'dan il-Ftehim.
2. Xejn f'dan il-Ftehim m'għandu jitqies li qed jagħti lit-trasportaturi ta' l-ajru:

- a) tal-Marokk id-dritt li jgħabbu abbord, fit-territorju ta' kwalunkwe Stat Membru tal-Komunità Ewropea, passigġieri, bagalji, merkanzija, u/jew posta li jingarru bi hlas lejn punt ta' destinazzjoni ieħor fit-territorju ta' dak l-Istat Membru tal-Komunità Ewropea;
- b) tal-Komunità Ewropea id-dritt li jgħabbu abbord, fit-territorju tal-Marokk, passigġieri, bagalji, merkanzija, u/jew posta biex jingarru bi hlas lejn punt ta' destinazzjoni ieħor fit-territorju tal-Marokk.

ARTIKOLU 3

Awtorizzazzjoni

Meta jirċievu l-applikazzjonijiet għall-awtorizzazzjoni ta' l-operat minn trasportatur bl-ajru ta' Parti waħda, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra għandhom jagħtu l-awtorizzazzjonijiet xierqa bl-inqas dewmien proċedurali possibbli, bil-kondizzjoni li:

- a) għal trasportatur bl-ajru tal-Marokk:
 - it-trasportatur bl-ajru jkollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu u, jekk ikun hemm, l-uffiċċju registrat tiegħu fil-Marokk, u jkun irċieva l-liċenzja tiegħu, u kwalunkwe dokument ieħor li jikkorrispondi skond il-liġi tar-Renju tal-Marokk;
 - il-Marokk jeżerċita u jzomm kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur bl-ajru; u

- it-trasportatur bl-ajru jkun u jibqa', direttament jew b'maġġoranza ta' ishma, tal-Marokk u/jew ta' ċittadini tal-Marokk u li dan ikun dejjem kontrollat b'mod effettiv mill-Marokk u/jew minn ċittadini tal-Marokk, jew ikun u jibqa', direttament jew b'maġġoranza ta' ishma ta' l-Istati Membri u/ jew ta' ċittadini ta' l-Istati Membri, u li dan ikun kontrollat b'mod effettiv mill-Istati Membri jew minn ċittadini ta' Stati Membri;

b) għal trasportatur bl-ajru tal-Komunità Ewropea:

- it-trasportatur bl-ajru jkollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu u, jekk ikun hemm, l-uffiċċju registrat tiegħu fit-territorju ta' Stat Membru tal-Komunità Ewropea taħt it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u li jkun irċieva l-Liċenzja ta' l-Operat tal-Komunità; u
- il-kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur bl-ajru jkun eżerċitat u miżmum mill-Istat Membru tal-Komunità Ewropea li jkun responsabbli mill-ħruġ taċ-Ċertifikat ta' l-Operaturi ta' l-Ajru tiegħu u tkun identifikata b'mod ċar l-Awtorità Aeronawtika rilevanti;
- it-trasportatur bl-ajru jkun u jibqa', direttament jew b'maġġoranza ta' ishma, ta' l-Istati Membri u/jew ta' ċittadini ta' l-Istati Membri, jew ta' l-Istati l-oħra elenkati fl-Anness V, u/jew ta' ċittadini ta' dawn l-Istati l-oħra;

ċ) it-trasportatur bl-ajru jissodisfa l-kondizzjonijiet preskritti taħt il-liġijiet u r-regolamenti li normalment ikunu applikati mill-awtorita kompetenti għall-operat tat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru; u

- d) id-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 14 (Sikurezza ta' l-Avjazzjoni) u fl-Artikolu 15 (Is-Sigurtà ta' l-Avjazzjoni) qed jiġu miżmuma u amministrati.

ARTIKOLU 4

Revoka ta' l-Awtorizzazzjoni

1. L-awtoritajiet kompetenti ta' kull Parti jistgħu jirrevokaw, jissospendu jew jillimitaw l-awtorizzazzjonijiet ta' l-operat jew inkella jissospendu jew jillimitaw l-operat ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra fejn:
- a) għal trasportatur bl-ajru tal-Marokk:
- it-trasportatur bl-ajru ma jkollux il-post prinċipali tan-negozju tiegħu jew, jekk ikun hemm, l-uffiċċju reġistrat tiegħu fil-Marokk, jew ma jkunx irċieva l-liċenzja ta' l-operat u kwalunkwe dokument ieħor li jikkorrispondi skond il-liġi applikabbli tal-Marokk;
 - il-Marokk ma jkunx qed jeżerċita jew iżomm kontroll regolatorju effettiv fuq it-trasportatur bl-ajru; jew
 - it-trasportatur bl-ajru ma jkunx proprjetà ta' u kontrollat b'mod effettiv, direttament jew b'maġġornaza ta' ishma, mill-Marokk u/jew minn ċittadini tal-Marokk jew mill-Istati Membri u/jew minn ċittadini ta' l-Istati Membri;

b) għal trasportatur bl-ajru tal-Komunità Ewropea:

- it-trasportatur bl-ajru ma għandux il-post prinċipali tan-negozju tiegħu jew, jekk hemm, l-uffiċċju reġistrat tiegħu fit-territorju ta' Stat Membru tal-Komunità Ewropea taħt it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, jew ma jkunx irċieva Liċenzja ta' l-Operat tal-Komunità;
- kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur bl-ajru ma jkunx eżerċitat u miżmum mill-Istati Membri tal-Komunità Ewropea responsabbli għall-ħruġ taċ-Ċertifikat ta' l-Operaturi ta' l-Ajru tiegħu jew l-awtorità aeronawtika kompetenti ma tkunx għet identifikata b'mod ċar; jew
- it-trasportatur bl-ajru ma jkunx proprjetà ta' u ma jkunx kontrollat b'mod effettiv, direttament jew b'maġġoranza ta' ishma, mill-Istati Membri u/jew minn ċittadini ta' l-Istati Membri, jew mill-Istati l-oħra elenkati fl-Anness V, u/jew minn ċittadini ta' dawn l-Istati l-oħra;

ċ) it-trasportatur bl-ajru jkun naqas milli jikkonforma mal-liġijiet u r-regolamenti msemmija fl-Artikolu 6 (Applikazzjoni tal-Liġijiet) ta' dan il-Ftehim; jew

d) id-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 14 (Sikurezza ta' l-Avjazzjoni) u fl-Artikolu 15 (Sigurtà ta' l-Avjazzjoni) ma jkunux qed jinżammu jew jiġu amministrati.

2. Sakemm azzjoni immedjata ma tkunx essenzjali biex jiġi evitat nuqqas ta' konformità mas-subparagrafi 1(ċ) u (d), id-drittijiet stabbiliti b'dan l-Artikolu għandhom ikunu eżerċitati biss wara li tkun saret konsultazzjoni ma' l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra.

ARTIKOLU 5

L-Investment

Il -maġġoranza ta' l-ishma jew il-kontroll effettiv ta' trasportatur bl-ajru tal-Marokk minn Stat Membru jew ċittadini tiegħu, jew ta' trasportatur bl-ajru tal-Komunità Ewropea mill-Marokk jew ċittadini tiegħu, huwa suġġett għal deċiżjoni preliminari tal-Kumitat Kongunt stabbilit b'dan il-Ftehim.

Din id-deċiżjoni għandha tispeċifika l-kondizzjonijiet assoċjati ma' l-operat tas-servizzi miftiehma taħt dan il-Ftehim u mas-servizzi ta' bejn il-pajjiżi terzi u l-Partijiet Kontraenti.

Id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 22, il-paragrafu 9 ta' dan il-Ftehim ma japplikawx għal dan it-tip ta' deċiżjonijiet.

ARTIKOLU 6

Konformita' ma' ligijiet u regolamenti

1. Meta ajruplan jidhol fi hdan jew iħalli t-territorju ta' Parti waħda, it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra jridu josservaw il-ligijiet u r-regolamenti applikabbli dak it-territorju relatati mad-dhul fi jew it-tluq ta' ajruplan mit-territorju tiegħu ta' l-inġenju ta' l-ajru impenjat fit-trasport internazzjonali bl-ajru, jew ma' l-operat u n-navigazzjoni ta' l-inġenju ta' l-ajru.

2. Meta ajruplan jidhol, ikun fi hdan, jew iħalli t-territorju ta' Parti waħda, il-ligijiet u r-regolamenti applikabbli dak it-territorju relatati mad-dhul fi jew mat-tluq ta' passiġġieri, ekwipaġġ jew merkanzija fuq inġenju ta' l-ajru mit-territorju tagħha (inklużi regolamenti relatati mad-dhul, ma' l-awtorizzazzjoni, ma' l-immigrazzjoni, mal-passaporti, mad-dwana u l-kwarantina jew, fil-każ ta' posta, mar-regolamenti postali) għandhom ikunu osservati minn, jew f'isem ta', tali passiġġieri, ekwipaġġ jew merkanzija tat-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra.

ARTIKOLU 7

Kompetizzjoni

Fi hdan l-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, għandhom jgħoddu d-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu II (“Kompetizzjoni u Dispożizzjonijiet Ekonomiċi Ohra”) tat-Titolu IV tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni, hliet fejn ikun hemm regoli aktar speċifiċi f'dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 8

Is-Sussidji

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li s-sussidji pubbliċi għat-trasportaturi bl-ajru ifixklu jew jheddu li jfixklu l-kompetizzjoni billi jiffavorixxu ċerti intrapriżi fil-forniment ta' servizzi ta' trasport bl-ajru, li dawn jipperikolaw l-oġettivi bażiċi tal-Ftehim u li dawn mhumiex kompatibbli mal-prinċipju ta' zona ta' avjazzjoni miftuħa.
2. Meta jkun meqjus essenzjali li jingħataw sussidji pubbliċi lil trasportatur bl-ajru jew lil trasportaturi bl-ajru taħt dan il-Ftehim sabiex jinkiseb oġettiv legittimu, tali sussidji għandhom ikunu proporzjonati ma' l-oġettiv, trasparenti u għandhom jitfasslu biex inaqqsu, kemm jista' jkun, l-impatt negattiv tagħhom fuq it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra. Il-Parti li bi hsieba tagħti kwalunkwe tali sussidju għandha tinforma lill-Parti l-oħra dwar l-intenzjoni tagħha li tagħti tali sussidju u l-konsistenza tagħha mal-kriterji stabbiliti f'dan il-Ftehim.

3. Jekk Parti waħda temmen li sussidju provdut mill-Parti l-oħra, jew, skond il-każ, minn korp pubbliku jew governattiv ta' pajjiż għajr tal-Partijiet, ma jkunx konsistenti mal-kriterji stabbiliti fil-paragrafu 2, hija tista' titlob laqgħa tal-Kumitat Kongunt, kif previst fl-Artikolu 22 biex tkun ikkunsidrata l-kwistjoni u jkunu żviluppati reazzjonijiet xierqa għat-tħassib li jinstab li jkunu legittimi.
4. Meta l-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsolvi l-kwistjoni, il-Partijiet iżommu l-possibiltà li japplikaw il-miżuri rispettivi tagħhom kontra s-sussidju.
5. Dispożizzjonijiet fl-Artikolu preżenti huma mingħajr preġudizzju għal-liġijiet u r-regolamenti tal-Partijiet fir-rigward tas-servizzi essenzjali bl-ajru u ta' l-obbligi ta' servizz pubbliku fit-territorji tal-Partijiet.

ARTIKOLU 9

Opportunitajiet Kummerċjali

1. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandu jkollhom id-dritt li jstabbilixxu uffičċji fit-territorju tal-Parti l-oħra għall-promozzjoni u l-bejgħ tat-Trasport bl-Ajru u attivitajiet relatati.
2. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti huma intitolati, skond il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti l-oħra dwar id-dhul, ir-residenza, u l-impjieg, li jgħibu u jzommu fit-territorju tal-Parti l-oħra persunal manigerjali, tal-bejgħ, tekniku, ta' l-operat, u persunal ieħor speċjalizzat li huma meħtieġa biex jappoġġaw l-forniment tat-Trasport bl-Ajru.

3. a) Mingħajr preġudizzju għas-subparagrafu (b) ta' hawn taħt, fejn jikkonċerna l-groundhandling kull trasportatur bl-ajru għandu fit-territorju tal-Parti l-oħra:
- i) id-dritt li jwettaq il-groundhandling tiegħu stess (“self-handling”) jew, jekk ikun irid;
 - ii) id-dritt li jagħzel minn fost fornituri kompetituri li jipprovdu servizzi ta' groundhandling kompluti jew parzjali fejn tali fornituri jingħataw aċċess għas-suq abbażi ta' liġijiet u regolamenti ta' kull Parti, u fejn tali fornituri jkunu preżenti fis-suq.
- b) Għall-kategoriji ta' servizzi ta' *groundhandling* li ġejjin jiġifieri l-immaniġġar tal-bagalji, l-immaniġġar fuq ir-rampa, l-immaniġġar tal-fjuwil u ż-żejt, l-immaniġġar tal-merkanzija u tal-posta fir-rigward ta' l-immaniġġar fiżiku tal-merkanzija u tal-posta bejn it-terminal ta' l-ajru u l-ingenju ta' l-ajru, id-drittiet taħt (i) u (ii) fis-subparagrafu (a) ta' hawn fuq għandhom ikunu soġġetti biss għal-limiti speċifiċi skond il-liġijiet u r-regolamenti applikabbli fit-territorju tal-Parti l-oħra. Fejn tali limiti ma jippermettux self-handling u fejn ma jkun hemm l-ebda kompetizzjoni effettiva bejn il-fornituri li jipprovdu servizzi ta' groundhandling, tali servizzi kollha għandhom ikunu disponibbli għat-trasportaturi bl-ajru kollha fuq bażi kemm ugwali u adegwat; prezzijiet ta' tali servizzi ma għandhomx jeċċedu n-Nefqa Shiha tagħhom inkluż qligħ raġonevoli fuq l-assi, wara deprezzament.
4. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti jistgħu jwettqu servizzi ta' bejgħ ta' Trasport bl-Ajru fit-territorju tal-Parti l-oħra direttament u/jew, fid-diskrezzjoni tat-trasportatur bl-ajru, permezz ta' l-aġenti tal-bejgħ tiegħu jew intermedjarji oħra mahtura mit-trasportatur bl-ajru. Kull trasportatur bl-ajru għandu jkollu d-dritt li jbigħ tali servizzi ta' trasport, u kwalunkwe persuna għandha tkun libera li tixtri tali servizzi ta' trasport, fil-munita ta' dak it-territorju jew f' muniti b'kambju hieles.

5. Kull trasportatur bl-ajru għandu jkollu d-dritt li jikkonverti u jitrasferixxi d-dhul lokali mit-territorju tal-Parti l-oħra lejn it-territorju tiegħu stess u, fuq talba, id-dhul lokali lejn il-pajjiż jew il-pajjiżi li jagħzel huwa stess, hlief meta dan ma jkunx inkonsistenti mal-liġi jew mar-regolament li japplikaw b'mod ġenerali. Il-konverżjoni u t-trasferiment għandhom ikunu awtorizzati minnufih mingħajr restrizzjoni jew tassazzjoni ta' dak, bir-rata ta' kambju applikabbli għat-transazzjonijiet u trasferimenti kurrenti fid-data ta' meta t-trasportatur ikun jagħmel l-applikazzjoni inizjaligħat-trasferiment.

6. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu awtorizzati li jhallsu għall-ispejjeż lokali, inkluż ix-xiri ta' fjuwil, fit-territorju tal-Parti l-oħra bil-munita lokali. Fid-diskrezzjoni tagħhom, it-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti jistgħu jhallsu tali spejjeż fit-territorju tal-Parti l-oħra f'munita b'kambju hieles skond ir-regolamenti lokali dwar il-munita.

7. Fl-operat jew fil-forniment ta' servizzi taħt il-Ftehim, kwalunkwe trasportatur bl-ajru ta' Parti jista' jidholf'arrangamenti ta' bejgħ kooperattiv, bħalma huma ftehim ta' spazju magħluq (blocked space agreements) jew arrangamenti ta' qsim ta' kodiċi, ma':

- a) kwalunkwe trasportatur jew trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet; u
- b) kwalunkwe trasportatur jew trasportaturi bl-ajru ta' pajjiż terz; u
- c) kwalunkwe trasportaturi ta' fuq l-art jew marittimi;

sakemm (i) il-partecipanti kollha f'tali arrangamenti jkollhom l-awtorità xierqa u (ii) l-arrangamenti jkunu jissodisfaw ir-rekwiżiti dwar is-sigurtà u l-kompetizzjoni li normalment ikunu applikati għal tali arrangamenti. Fir-rigward tal-bejgħ tat-trasport ta' passigġieri li jinvolvi l-qsim ta' kodiċi, ix-xerrej għandu jkun infurmat waqt il-bejgħ, jew fi kwalunkwe każ qabel ma dan jitla' abbord, dwar liema fornituri tat-trasport ikunu se joperaw kull parti tas-servizz.

8. a) Fir-rigward tat-trasport ta' passiġġieri, il-fornituri tat-trasport fuq is-superfiċje m'għandhomx ikunu soġġetti għal-liġijiet u għar-regolamenti li jirregolaw it-trasport bl-ajru abbażi biss li tali trasport fuq is-superfiċje jkun qed jingħata minn trasportatur bl-ajru taħt ismu stess. Fornituri tat-trasport fuq is-superfiċje għandhom id-diskrezzjoni li jiddeċiedu jekk jidhlux f'arrangamenti kooperattivi. Meta jiddeċiedu fuq kwalunkwe arrangement partikolari, fornituri tat-trasport fuq is-superfiċje jistgħu jikkunsidraw, fost affarijiet oħra, l-interessi tal-konsumatur u l-limiti tekniċi, ekonomiċi, ta' spazju u ta' kapacità.
- b) Barra minn dan, u minkejja kwalunkwe dispozizzjoni oħra ta' dan il-Ftehim, trasportaturi bl-ajru u fornituri indiretti tat-trasport tal-merkanzija tal-Partijiet għandhom ikunu awtorizzati, mingħajr restrizzjoni, biex fejn jikkonċerna t-Trasport Internazzjonali bl-Ajru jużaw kwalunkwe trasport fuq is-superfiċje għall-merkanzija lejn jew minn kwalunkwe punt fit-territorji tal-Marokk u tal-Komunità Ewropea, jew f'pajjiżi terzi, inkluż trasport lejn u mill-ajruporti kollha b'faċilitajiet doganali, u inkluż, fejn applikabbli, id-dritt[ijiet] li tingarr merkanzija taħt il-kontroll tad--dwana taħt il-liġijiet u r-regolamenti applikabbli. Tali merkanzija, kemm jekk tingarr bil-baħar jew bl-ajru, għandu jkollha aċċess għall-iproċessar u għall-faċilitajiet doganali ta' ajruport. Transportaturi bl-ajru jistgħu jagħzlu li jwettqu t-trasport fuq is-superfiċje tagħhom stess jew li jipprovduh permezz ta' arrangamenti ma' trasportaturi fuq is-superfiċje oħrajn, inkluż trasport fuq is-superfiċje li jsir minn trasportaturi bl-ajru oħrajn u minn fornituri indiretti tal-garr tal-merkanzija bl-ajru. Tali servizzi intermodali ta' garr ta' merkanzija jistgħu jiġu offruti għal prezz wiehed li jinkludi t-trasport bl-ajru u dak bil-baħar kongunt, sakemm dawk li jibagħtu u jirċievu l-merkanzija ma jkunux żgwidati dwar il-fatti li jikkonċernaw tali trasport.

ARTIKOLU 10

Dazji u Hlasijiet tad-Dwana

1. Meta jasal fit-territorju ta' waħda mill-Partijiet, l-ajruplan li jithaddem mit-trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra għat-trasport internazzjonali bl-ajru, it-tagħmir regolari tiegħu, il-fjuwil, il-lubrikanti, il-provvisti tekniċi konsumibbli, it-tagħmir ta' fuq l-art, il-partijiet (inklużi magni), il-provvisti ta' fuq l-ajruplan (inklużi iżda mhux limitati għal oġġetti bħal ikel, xorb u likuri, tabakk u prodotti oħrajn li jkunu maħsuba biex jinbiegħu lill- jew jintużaw mill-passiġġieri fi kwantitajiet limitati waqt it-titjira), u oġġetti oħra maħsuba jew użati biss b'rabta ma' l-operat jew it-tiswija ta' l-ajruplan li jkun f'ħidma ta' trasport internazzjonali bl-ajru, għandhom ikunu eżentati, fuq bażi reċiproka, mir-restrizzjonijiet kollha ta' l-importazzjoni, mit-taxxi fuq il-proprjetà u mid-dazji kapitali, mid-dazji tad-dwana, mit-taxxi tas-sisa, u minn mizati u ħlasijiet oħrajn li (a) huma imposti mill-awtoritajiet nazzjonali jew lokali jew mill-Komunità Ewropea, u li (b) mhumiex ibbażati fuq in-nefqa tas-servizzi pprovduti, bil-kondizzjoni li dak it-tagħmir u dawk il-provvisti jibqgħu abbord l-ajruplan.

2. Dawn li ġejjin għandhom ikunu eżentati wkoll, fuq bażi reċiproka, mit-taxxi, mis-sisa, mid-dazji, mill-mizati u mill-ħlasijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, ħlief għal ħlasijiet ibbażati fuq il-prezz tas-servizz provdut:

- a) il-provvisti ta' fuq l-ajruplan li jidhlu jew li jkunu fornuti fit-territorju ta' Parti u li jitilgħu abbord biex jintużaw f'limiti raġonevoli fuq l-ajruplan, li jkun sejjer, tat-trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li huwa impenjat fi trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta dawn il-provvisti jkunu se jintużaw matul parti mill-vjaġġ li jkun se jsir fit-territorju tal-Parti li fiha dawn jittellgħu abbord;

- b) it-tagħmir ta' fuq l-art u l-partijiet (inklużi magni) li jidhlu fit-territorju ta' Parti għat-tiswija, għall-manutenzjoni jew għaž-żamma ta' ajruplan ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li jintuża għal trasport internazzjonali bl-ajru;
- ċ) il-lubrikanti u l-provvisti tekniċi konsumibbli li jidhlu fi jew li jkunu fornuti fit-territorju ta' Parti biex jintużaw fl-ajruplan ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li jkun impenjat fi trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta dawn il-provvisti jkunu se jintużaw matul parti mill-vjaġġ li jkun se jsir fit-territorju tal-Parti li fiha dawn jittellgħu abbord; u
- d) materjal stampat, kif kontemplat bil-legislazzjoni tad-dwana ta' kull Parti, li jidhol jew li jkun furnut fit-territorju ta' Parti waħda u li jintuża abbord l-ajruplan, li jkun sejjer, tat-trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li jkun impenjat fi trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta dawn il-provvisti jkunu se jintużaw f' parti mill-vjaġġ li jkun se jsir fit-territorju tal-Parti li fiha dawn jittellgħu abbord;u
- e) tagħmir tas-sikurezza u tas-sigurtà biex jintuża fl-ajruporti jew fit-terminali tal-merkanzija.

3. Dan il-Ftehim ma jeżentix fjuwil fornit minn Parti għal trasportaturi bl-arju fit-territorju tiegħu minn taxxi, sisa, dazji, miżati u hlasijiet simili għal dawk imsemmija fil-paragrafu 1. Waqt li jkunu deħlin, fi hdan, jew herġin mit-territorju ta' Parti waħda, it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra għandhom jikkonformaw mal-ligijiet u r-regolamenti tiegħu li għandhom x'jaqsmu mal-bejgħ, il-forniment, u l-użu ta' fjuwil ta' ajruplan.

4. It-tagħmir u l-provvisti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu jistgħu jkunu meħtieġa jibqgħu taħt is-supervizzjoni jew il-kontroll ta' l-awtoritajiet xierqa.
5. L-eżenzjonijiet imsemmija f'dan l-Artikolu għandhom ikunu disponibbli wkoll fejn it-trasportaturi bl-ajru ta' Parti waħda jkunu daħlu f'kuntratt ma' trasportatur bl-ajru ieħor, li wkoll ikun qed igawdi minn tali eżenzjonijiet mill-Parti l-oħra, għas-self jew it-trasferiment fit-territorju tal-Parti l-oħra ta' l-oġġetti speċifikati fil-paragrafi 1 u 2.
6. Xejn f'dan il-Ftehim m'għandu jwaqqaf Parti minnhom milli timponi taxxi, sisa, dazji, mizati jew ħlasijiet fuq oġġetti mibjugħa lill-passiġġieri, għajr għall-konsum abbord, matul parti mis-servizz bl-ajru bejn żewġ punti ta' destinazzjoni fi ħdan it-territorju tagħha stess li fihom l-imbarkazzjoni u l-iżbark huma awtorizzati.

ARTIKOLU 11

Ħlasijiet fuq l-Utent

1. Parti ma tistax timponi jew tippermetti li jkunu imposti fuq it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra taxxi fuq l-utent li jkunu oġġetti minn dawk imposti fuq it-trasportaturi bl-ajru tagħha stess li joperaw servizzi internazzjonali bl-ajru simili.

2. Hlasijiet mizjuda jew godda għandhom isiru biss wara li tkun saret konsultazzjoni adegwata bejn l-awtoritajiet kompetenti li jiċċarġjaw il-ħlasijiet u t-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti. L-utenti għandhom jingħataw avviż raġonevoli dwar kwalunkwe proposti għall-bidliet f' dawn il-ħlasijiet ta' l-utent biex huma jkunu jistgħu jesprimu l-fehma tagħhom qabel ma l-ħlasijiet jidhlu fis-seħħ. Il-Partijiet għandhom ukoll iheggu l-iskambju ta' din l-informazzjoni skond kif ikun meħtieġ sabiex ikun hemm valutazzjoni eżatta dwar ir-raġonevolezza ta', il-ġustifikazzjoni għal u t-tqassim tal-ħlasijiet skond il-prinċipji ta' dan l-Artikolu.

ARTIKOLU 12

Ipprezzar

Il-prezzijiet għas-servizzi tat-trasport bl-ajru li jsiru skond dan il-Ftehim għandhom ikunu stabbiliti b'mod ħieles u m'għandhomx ikunu suġġetti għall-approvazzjoni, iżda dawn jistgħu jintalbu biex jiġu ffajljati għal skopijiet ta' informazzjoni biss. Il-prezzijiet li jiġu ċċarġjati għat-trasport fil-Komunità Ewropea kollha għandhom ikunu soġġetti għal-liġi tal-Komunità Ewropea.

ARTIKOLU 13

L-Istatistika

L-awtoritajiet kompetenti ta' kull Parti għandhom ifornu lill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra, meta dawn jagħmlu talba, l-informazzjoni u l-istatistika relatata mat-traffiku li jsir mit-trasportaturi bl-ajru awtorizzati minn Parti waħda dwar is-servizzi miftiehma lejn jew mit-territorju tal-Parti l-oħra. Dawn iridu jkunu fl-istess forma ta' kif kienu thejjew u għew sottomessi mit-trasportaturi bl-ajru awtorizzati lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti tagħhom. Kwalunkwe *data* ta' statistika addizzjonali relatata mat-traffiku li l-awtoritajiet kompetenti ta' Parti waħda jistgħu jitolbu mill-awtoritajiet tal-Parti l-oħra għandha tkun soġġetta għal diskussjonijiet fil-Kumitat Kongunt, fuq talba minn kwalunkwe Parti.

TITOLU II

KOOPERAZZJONI REGOLATORJA

ARTIKOLU 14

Is-Sikurezza ta' l-avjazzjoni

1. Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-legislazzjoni dwar is-sikurezza ta' l-avjazzjoni tal-Komunità Ewropea li hija speċifikata fl-Anness VI.A, taħt il-kondizzjonijiet stabbiliti hawn taħt.

2. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li fejn ajruplan registrat f'Parti waħda jkun suspettat li mhux konformi ma' l-istandards internazzjonali dwar is-sikurezza ta' l-avjazzjoni stabbiliti skond il-Konvenzjoni u li jinżel f'ajruporti miftuħa għat-traffiku internazzjonali ta' l-ajru fit-territorju tal-Parti l-oħra, dan għandu jkun soġġett għall-ispezzjonijiet tar-rampa li jsiru abbord jew madwar l-ajruplan mill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra. Dawn l-ispezzjonijiet isiru biex ikunu verifikati kemm il-validità tad-dokumenti ta' l-ajruplan u ta' l-ekwipaġġ tiegħu kif ukoll il-kondizzjonijiet vizibbli ta' l-ajruplan u tat-tagħmir tiegħu.

3. Fi kwalunkwe żmien kull Parti tista' titlob li jsiru konsultazzjonijiet dwar l-istandards tas-sikurezza miżmuma mill-Parti l-oħra.

4. Xejn f'dan il-Ftehim m'għandu jiġi interpretat li qed jillimita l-awtorità ta' l-awtoritajiet kompetenti ta' Parti milli dawn jieħdu l-miżuri kollha xierqa u immedjati kull meta jkunu ċerti li ajruplan, prodott jew operat jista':

- a) jonqos milli jilhaq l-istandards minimi stabbiliti fil-Konvenzjoni jew fil-legislazzjoni speċifikata fl-Anness VI.A, skond liema jkun applikabbli, jew
- b) iwassal għal tħassib serju – stabbilit bl-ispezzjoni msemmija fil-paragrafu 2 – li l-ajruplan jew l-operat ta' l-ajruplan ma jkunx konformi ma' l-istandards minimi stabbiliti fil-Konvenzjoni jew fil-legislazzjoni speċifikata fl-Anness 6.A, skond liema jkun applikabbli, jew
- c) iwassal għal tħassib serju li jkun hemm nuqqas ta' żamma u ta' amministrazzjoni effettiva ta' l-istandards minimi stabbiliti fil-Konvenzjoni jew fil-legislazzjoni speċifikata fl-Anness 6.A, skond liema jkun applikabbli.

5. Meta l-awtoritajiet kompetenti ta' Parti waħda jieħdu azzjoni skond il-paragrafu 4, dawn għandhom jinfurmaw minnufih lill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra dwar it-tehid ta' dik l-azzjoni u jagħtu r-raġunijiet għal dan.

6. Meta l-mizuri meħuda bl-applikazzjoni tal-paragrafu 4 ma jissoktawx anke jekk il-baži biex dawn jittieħdu ma tkunx għadha teżisti, kwalunkwe Parti tista' tirreferi din il-materja lill-Kumitat Kongunt.

ARTIKOLU 15

Is-Sigurtà ta' l-Avjazzjoni

1. Minhabba li l-assigurazzjoni tas-sikurezza għall-ajruplani ċivili, għall-passiġġieri u għall-ekwipaġġ tagħhom hija pre-rekwizit fundamentali għall-operat tas-servizzi internazzjonali bl-ajru, il-Partijiet jaffer maw mill-ġdid l-obbligi reċiproċi tagħhom li jipprovdu għas-sigurtà ta' l-avjazzjoni ċivili kontra atti ta' interferenza illegali (u partikolarment l-obbligi tagħhom taħt il-Konvenzjoni ta' Chicago, il-Konvenzjoni dwar ir-Reati u Ċerti Atti Oħra li Jsiru Abbord l-Ajruplani, iffirmata f'Tokjo fl-14 ta' Settembru 1963, il-Konvenzjoni għat-Trazzin ta' Htif Illegali ta' Ajruplani, iffirmata fl-Aja fis-16 ta' Diċembru 1970, il-Konvenzjoni għat-Trazzin ta' Atti Illegali kontra s-Sigurtà ta' l-Avjazzjoni Ċivili, iffirmata f'Montreal fit-23 ta' Settembru 1971 u l-Protokoll għat-Trazzin ta' Atti Illegali ta' Vjolenza fl-Ajruporti li Jservu l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, iffirmata f'Montreal fl-24 ta' Frar 1988 u l-Konvenzjoni dwar l-Immarkar ta' Bombi tal-Plastik għal Għanijiet ta' Skoperta, iffirmata f'Montreal fl-1 ta' Marzu 1991, bil-kondizzjoni li ż-żewġ Partijiet kontraenti jkunu firmatarji għal dawn il-konvenzjonijiet kif ukoll għall-konvenzjonijiet u l-protokolli l-oħra kollha li jikkonċernaw is-sigurtà ta' l-avjazzjoni ċivili u li tagħhom iż-żewġ Partijiet ikunu membri).

2. Fuq talba, il-Partijiet għandhom jipprovdu l-għajnuna kollha meħtieġa lil xulxin biex ikunu evitati atti ta' htf illegali ta' ajruplani ċivili u atti illegali oħrajn kontra s-sikurezza ta' dawn l-ajruplani, il-passiġġieri u l-ekwipaġġ tagħhom, l-ajruporti u l-faċilitajiet tan-navigazzjoni fl-ajru, u kwalunkwe theddida oħra li jista' jkun hemm għas-sigurtà ta' l-avjazzjoni ċivili.

3. Fir-relazzjonijiet reċiproċi tagħhom, il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità ma' l-Istandards tas-sikurezza ta' l-avjazzjoni u, sakemm din tkun applikata minnhom, mal-Prattika Rakkomandata stabbilita mill-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili u li tidher bħala Annessi għall-Konvenzjoni ta' Chicago, sakemm dawn id-dispożizzjonijiet ta' sigurta jkunu applikabbli għall-Partijiet. Iż-żewġ Partijiet għandhom jitolbu lill-operaturi ta' l-ajruplani tar-reġistru tagħhom, lill-operaturi li jkollhom il-post prinċipali tan-negozju tagħhom jew ir-residenza permanenti fit-territorju tagħhom, u lill-operaturi ta' l-ajruporti fit-territorju tagħhom, biex jaġixxu f'konformità ma' dawn id-dispożizzjonijiet ta' sigurtà ta' l-avjazzjoni.

4. Kull Parti għandha tiżgura li fit-territorju tagħha jittieħdu miżuri effettivi biex ikunu mħarsa l-ajruplani, biex ikunu ezaminati l-passiġġieri u l-oġġetti li dawn iġorru magħhom, u biex isiru l-verifiki xierqa fuq l-ekwipaġġ, il-merkanzija (inklużi l-bagalji li jkun hemm fl-istiva) u l-provvisti ta' l-ajruplan qabel ma u waqt li dawn jitolbu jew jitgħabbew abbord. Kull Parti għandha tiżgura wkoll li dawk il-miżuri jkunu aġġustati għal każijiet fejn jista' jkun hemm livell oġġha ta' theddid. Kull Parti taqbel li t-trasportaturi bl-ajru tagħha jistgħu jkunu mitluba josservaw id-dispożizzjonijiet tas-sigurtà ta' l-avjazzjoni msemmija fil-paragrafu (3) li jkunu meħtieġa mill-Parti l-oħra għad-dhul fi, għat-tluq minn, jew waqt li ajruplan ikun fit-territorju ta' dik il-Parti l-oħra. Kull meta ssir talba minn Parti biex jittieħdu miżuri speċjali raġonevoli ta' sigurtà li jkunu jilqgħu għal theddida partikolari, il-Parti l-oħra għandha taġixxi b' mod pożittiv.

5. Meta jiġri inċident jew meta jkun hemm theddida ta' inċident ta' htif illegali ta' ajruplan ċivili jew atti illegali oħrajn kontra s-sikurezza ta' dak l-ajruplan, tal-passiġġieri u ta' l-ekwipaġġ tiegħu, ta' l-ajruporti jew tal-faċilitajiet tan-navigazzjoni fl-ajru, il-Partijiet għandhom jgħinu lil xulxin billi jiffaċilitaw il-komunikazzjonijiet u miżuri xierqa oħra bl-għan li jtemmu malajr u bla periklu tali inċident jew it-theddida ta' tali inċident.

6. Meta Parti jkollha raġunijiet biżżejjed biex temmen li l-Parti l-oħra ma tkunx segwiet id-dispożizzjonijiet tas-sigurtà ta' l-avjazzjoni ta' dan l-Artikolu, dik il-Parti tista' titlob li jsiru konsultazzjonijiet immedjati mal-Parti l-oħra.

7. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4 (Ir-Revoka ta' l-Awtorizzazzjonijiet) ta' dan il-Ftehim, in-nuqqas li jintlaħaq ftehim sodisfaċenti fi żmien ħmistax (15)-il ġurnata mid-data ta' din it-talba, għandu jwassal biex l-awtorizzazzjoni ta' l-operat jew il-permessi tekniċi tat-trasportaturi bl-ajru taż-żewġ Partijiet jiġu rtirati, revokati, limitati jew li fuqhom jiġu imposti ċerti kondizzjonijiet.

8. F'każ ta' theddida immedjata jew straordinarja, Parti tista' tiegħu azzjoni interim qabel ma jiskadi l-perijodu ta' ħmistax(15)-il ġurnata.

9. Kwalunkwe azzjoni li tittieħed skond il-paragrafu 7 ta' hawn fuq għandha titwaqqaf hekk kif il-Parti l-oħra tikkonforma ruħha mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

ARTIKOLU 16

L-immanigjar tat-Traffiku ta' l-Ajru

1. Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-legislazzjoni speċifikata fl-Anness VI.B, taħt il-kondizzjonijiet stabbiliti hawn taħt.

2. Il-Partijiet jintrabtu bl-ogħla grad ta' kooperazzjoni fil-qasam ta' l-immanigjar tat-traffiku ta' l-ajru, bil-ħsieb li jestendu l-Ajru Uniku Ewropew għall-Marokk sabiex isaħħu l-istandards preżenti tas-sikurezza u l-effiċjenza ġenerali għall-istandards ġenerali tat-traffiku ta' l-ajru fl-Ewropa, sabiex jisfruttaw il-kapaċitajiet u sabiex inaqqsu d-dewmien.

3. Bil-ħsieb li jhaffu l-applikazzjoni tal-legislazzjoni ta' l-Ajru Uniku Ewropew fit-territorji tagħhom:

- a) il-Marokk għandu jieħu l-miżuri meħtieġa biex jaġġusta l-istrutturi istituzzjonali tiegħu ta' l-immanigġar tat-traffiku ta' l-ajru għall-Ajru Uniku Ewropew, partikolarment billi jistabbilixxi korpi nazzjonali rilevanti ta' sorveljanza li jkunu għall-inqas joperaw b' mod indipendenti mill-fornituri tas-servizz ta' navigazzjoni bl-ajru; u
- b) il-Komunità Ewropea għandha ssieheb lill-Marokk ma' l-inizjattivi rilevanti ta' l-operat fl-oqsma tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, ta' l-ispażju ta' l-arja u ta' l-interoperabilità li joriginaw mill-Ajru Uniku Ewropew, partikolarment permezz ta' l-involviment bikri ta' l-isforzi tal-Marokk biex jistabbilixxi taqsimiet funzjonali ta' spazju ta' l-arja, jew permezz tal-koordinazzjoni xierqa tas-SESAR.

ARTIKOLU 17

L-Ambjent

1. Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mal-legislazzjoni tal-Komunità li tikkonċerna t-trasport bl-ajru speċifikata fl-Anness VI.Ċ.
2. Xejn f'dan il-Ftehim m'għandu jitqies li qed jillimita l-awtorità ta' l-awtoritajiet kompetenti ta' Parti biex dawn jieħdu l-miżuri xierqa kollha sabiex jevitaw jew inkella jindirizzaw l-impatti ambjentali tat-trasport internazzjonali bl-ajru li jkun sar taħt dan il-Ftehim, bil-kondizzjoni li dawn il-miżuri jkunu applikati mingħajr distinzjoni ta' nazzjonalità.

ARTIKOLU 18

Il-Ħarsien tal-Konsumatur

Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mal-leġislazzjoni tal-Komunità li tikkonċerna t-trasport bl-ajru speċifikata fl-Anness VI.D.

ARTIKOLU 19

Sistemi ta' Riservazzjoni kompjuterizzata

Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mal-leġislazzjoni tal-Komunità li tikkonċerna t-trasport bl-ajru speċifikata fl-Anness VI.E.

ARTIKOLU 20

Aspetti Soċjali

Il-Partijiet għandhom jaġixxu b'konformità mal-leġislazzjoni tal-Komunità li tikkonċerna t-trasport bl-ajru speċifikata fl-Anness VI.F.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

ARTIKOLU 21

Interpretazzjoni u Infurzar

1. Il-Partijiet għandhom jieħdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu ġenerali jew partikolari, sabiex jiżguraw li r-rabtiet li joriġinaw minn dan il-Ftehim ikunu milħuqa. L-istess Partijiet għandhom jevitaw kwalunkwe miżuri li jipperikolaw b'xi mod il-ksib ta' l-oġettivi ta' dan il-Ftehim.
2. Kull Parti għandha tkun responsabbli, fit-territorju tagħha stess, biex tinforza b'mod xieraq dan il-Ftehim u, partikolarment, ir-regolamenti u d-direttivi relatati mat-trasport bl-ajru li huma elenkati fl-Anness VI.
3. Kull Parti għandha tagħti lill-Parti l-oħra l-informazzjoni u l-għajnuna kollha meħtieġa fil-każ ta' investigazzjonijiet dwar ksur possibbli ta' regolamenti li dik il-Parti l-oħra tkun qed twettaq taħt il-kompetenzi rispettivi tagħha, kif previst f'dan il-Ftehim.
4. Kull meta l-Partijiet jaġixxu taħt is-setgħat mogħtija lilhom b'dan il-Ftehim fuq materji li jkunu ta' interess għall-Parti l-oħra u li jkunu jikkoncernaw lill-awtoritajiet jew lill-intrapriżi tal-Parti l-oħra, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra għandhom ikunu informati sew u mogħtija l-opportunità biex jikkummentaw qabel ma tittiehed deċiżjoni finali.

ARTIKOLU 22

Kumitat Kongunt

1. Hawnhekk qed jiġi stabbilit kumitat li huwa magħmul mir-rappreżentanti tal-Partijiet (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-Kumitat Kongunt), li għandu jkun responsabbli mill-amministrazzjoni ta' dan il-Ftehim u għandu jiżgura l-implimentazzjoni xierqa tiegħu. Għal dan il-għan, dan għandu jagħmel rakkomandazzjonijiet u jieħu deċiżjonijiet fil-każijiet previsti f'dan il-Ftehim.
2. Id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt għandhom jiġu adottati b'mod kongunt u jkunu jorbtu lill-Partijiet. Il-Partijiet għandhom iqegħduhom fis-seħh skond ir-regoli proprji tagħhom.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' hekk kif u meta jkun meħtieġ u mill-inqas darba fis-sena. Kull Parti tista' tagħmel talba biex issir laqgħa.
4. Parti tista' wkoll tagħmel talba biex jiltaqa' l-Kumitat Kongunt biex ifittex soluzzjoni għal kwalunkwe kwistjoni li tkun tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Din il-laqgħa għandha tibda fl-eqreb data possibbli, iżda sa mhux aktar tard minn xahrejn mid-data li fiha tkun riċevuta t-talba, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor.
5. Għall-finijiet ta' l-implimentazzjoni xierqa ta' dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom ipartu l-informazzjoni u, fuq talba ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet, iwettqu l-konsultazzjonijiet fi hdan il-Kumitat Kongunt.
6. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta, b'deċiżjoni, ir-regoli ta' proċedura tiegħu.

7. Jekk, skond waħda mill-Partijiet, deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt ma tkunx implimentata kif xieraq mill-Parti l-oħra, ta' l-ewwel tista' titlob li l-kwistjoni tiġi diskussa mill-Kumitat Kongunt. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsołvi l-kwistjoni fi żmien xahrejn minn mindu tkun saret it-talba, il-Parti li tkun għamlet it-talba tista' tieħu miżuri temporanji ta' salvagwardja adatti skond l-Artikolu 24.
8. Id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt għandhom juru d-data ta' implimentazzjoni tagħhom mill-Partijiet u kwalunkwe informazzjoni oħra li tista' tikkoncerna lill-operaturi ekonomiċi.
9. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, jekk il-Kumitat Kongunt ma jiħux deċiżjoni fuq kwistjoni li tkun giet referuta lilu fi żmien sitt xhur mid-data tat-talba, il-Partijiet jistgħu jieħdu miżuri temporanji ta' salvagwardja adatti skond l-Artikolu 24.
10. Il-Kumitat Kongunt għandu jistharreg kwistjonijiet relatati ma' investimenti bilaterali ta' parteċipazzjoni maġġoritarja jew ma' bidliet fil-kontroll effettiv tat-trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet.
11. Il-Kumitat Kongunt għandu jizviluppa wkoll il-kooperazzjoni billi:
 - a) ikattar skambji ta' livell espert dwar inizjattivi u żviluppi legiſlattivi jew regolatorji ġodda, inkluż fl-oqsma tas-sikurezza, tas-sigurtà, ta' l-ambjent, ta' l-infrastruttura ta' l-avjazzjoni (inklużi slots) u tal-ħarsien tal-konsumatur;
 - b) jeżamina regolarment l-effetti soċjali tal-Ftehim waqt li jkun qed jiġi implimentat, l-aktar fil-qasam ta' l-impjiegi, u jizviluppa reazzjonijiet adatti għal problemi li jinstab li huma legittimi; u

- c) iqis oqsma potenzjali għall-iżvilupp ulterjuri ta' dan il-Ftehim, inkluż ir-rakkomandazzjoni ta' emendi għall-Ftehim.

ARTIKOLU 23

Rizoluzzjoni ta' Kwistjoni u Arbitraġġ

1. Kull Parti tista' tirreferi kwalunkwe kwistjoni lill-Kumitat Kongunt dwar l-applikazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim, li ma tkunx giet solvuta skond l-Artikolu 22. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, il-Kunsill ta' Assoċjazzjoni stabbilit taht il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni għandu jaġixxi bħala Kumitat Kongunt.
2. Il-Kumitat Kongunt jista' jirrisolvi l-kwistjoni permezz ta' deċiżjoni.
3. Il-Partijiet għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jimplimentaw id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 2.
4. Jekk ma jkunx possibbli li l-kwistjoni tissolva skond il-paragrafu 2, il-kwistjoni għandha, fuq talba ta' waħda mill-Partijiet, titressaq quddiem bord ta' arbitraġġ li jkun magħmul minn tliet arbitri skond il-proċedura stabbilita hawn taht:
 - a) kull Parti għandha tahtar arbitru fi żmien sittin (60) jum mid-data li fiha l-qorti ta' l-arbitraġġ indirizzata mill-Parti l-oħra b'mezzi diplomatici tkun irċeviet in-notifika għat-talba ta' l-arbitraġġ; it-tielet arbitru għandu jiġi maħtur miż-żewġ arbitri l-oħra fi żmien sittin (60) jum addizzjonali. Jekk waħda mill-Partijiet ma tkunx hatret arbitru fiż-żmien miftiehem, jew jekk it-tielet arbitru ma jinħatarx fiż-żmien miftiehem, kull Parti tista' titlob lill-President tal-Kunsill ta' l-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili biex jahtar arbitru jew arbitri, skond liema jkun applikabbli;

- b) it-tielet arbitru li jinħatar taħt it-termini tal-paragrafu a) ta' hawn fuq għandu jkun ċittadin ta' Stat terz u għandu jaġixxi bhala l-President tal-qorti ta' l-arbitraġġ;
 - ċ) il-qorti ta' l-arbitraġġ għandha taqbel dwar ir-regoli ta' proċedura tagħha; u
 - d) soġġett għad-deċiżjoni finali tal-qorti ta' l-arbitraġġ, l-ispejjeż inizjali ta' l-arbitraġġ għandhom jinqasmu b'mod ugwali bejn il-Partijiet.
5. Kwalunkwe deċiżjoni proviżorja jew finali tal-qorti ta' l-arbitraġġ għandha torbot lill-Partijiet.
6. Jekk waħda mill-Partijiet ma tagixxix skond id-deċiżjoni tal-qorti ta' l-arbitraġġ meħuda skond it-termini ta' dan l-Artikolu fi żmien tletin (30) jum min-notifika tad-deċiżjoni msemmija fuq, il-Parti l-oħra tista', sakemm idum għaddej dan in-nuqqas, tillimita, tissospendi jew tirrevoka d-drittijiet jew il-privileġġi li din tkun tat taħt it-termini ta' dan il-Ftehim lill-Parti li tkun qed tonqos.

ARTIKOLU 24

Miżuri ta' salvagwardja

1. Il-Partijiet għandhom jieħdu kwalunkwe miżura ġenerali jew speċifika meħtieġa biex iwettqu l-obbligi tagħhom taħt dan il-Ftehim. Huma għandhom jaraw li l-oġettivi stabbiliti f'dan il-Ftehim jintlaħqu.

2. Jekk waħda mill-Partijiet tqis li l-Parti l-oħra naqset milli twettaq obbligu taħt dan il-Ftehim, hija tista' tieħu miżuri xierqa. Il-miżuri ta' salvagwardja għandhom ikunu limitati, fir-rigward ta' l-ambitu u ż-żmien tagħhom, għal dak li huwa strettament meħtieġ sabiex titranġa s-sitwazzjoni jew sabiex jinżamm il-bilanċ ta' dan il-Ftehim. Għandha tingħata prijorità għal dawk il-miżuri li jfixxlu l-inqas it-tħaddim ta' dan il-Ftehim.
3. Kwalunwe Parti li tkun qed tikkonsidra li tieħu miżuri ta' salvagwardja għandha tavża lill-Partijiet l-oħra permezz tal-Kumitat Kongunt u għandha tforni l-informazzjoni rilevanti kollha.
4. Il-Partijiet għandhom jikkonsultaw minnufih lill-Kumitat Kongunt bil-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli għal kulhadd.
5. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 3(d), l-Artikolu 4(d) u l-Artikoli 14 u 15, il-Parti konċernata ma tistax tieħu miżuri ta' salvagwardja qabel ma jkun għadda xahar mid-data tan-notifika taħt il-paragrafu 3, sakemm il-proċedura ta' konsultazzjoni taħt il-paragrafu 4 ma tkunx intemmet qabel ma jiskadi l-limitu ta' żmien dikjarat.
6. Il-Parti konċernata għandha, mingħajr dewmien, tavża lill-Kumitat Kongunt dwar il-miżuri meħuda u għandha tforni l-informazzjoni rilevanti kollha.
7. Kwalunkwe azzjoni li tkun ittiehdet taħt it-termini ta' l-Artikolu preżenti għandha tiġi sospiza hekk kif il-Parti li jkollha t-tort tkun tissodisfa d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 25

Estensjoni Ġeografika tal-Ftehim

Il-Partijiet, għalkemm jirrikonoxxu n-natura bilaterali ta' dan il-Ftehim, jinnotaw li huwa jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tas-sħubija Ewro-Mediterranja maħsuba fid-dikjarazzjoni ta' Barċellona tat-28 ta' Novembru, 1995. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom li jwettqu djalogu kontinwu biex jiżguraw il-koerenza ta' dan il-Ftehim mal-proċess ta' Barċellona, u partikolarment fir-rigward tal-possibbiltà li b'mod reċiproku jiftiehmu dwar emendi biex jittiehdu f'kont ftehimiet simili dwar it-trasport bl-ajru.

ARTIKOLU 26

Relazzjoni ma' Ftehim Oħrajn

1. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim jieħdu post id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet bilaterali li jeżistu bejn il-Marokk u l-Istati Membri. Madankollu, id-drittijiet tat-traffiku eżistenti li joriġinaw minn dawn il-ftehimiet bilaterali u li mhumiex koperti taħt dan il-Ftehim, jistgħu jkomplu jiġu eżerċitati, bil-kondizzjoni li ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni bejn l-Istati Membri tal-Komunità Ewropea u ċ-ċittadini tagħhom.
2. Jekk il-Partijiet isiru firmatarji ta' xi ftehim multilaterali, jew japprovaw deċiżjoni adottata mill-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili jew minn xi organizzazzjoni internazzjonali oħra li tindirizza materji koperti b'dan il-Ftehim, dawn għandhom jikkonsultaw fil-Kumitat Kongunt biex ikun stabbilit jekk dan il-Ftehim għandux jiġi rivedut halli jiġu kkunsidrati dawn l-iżviluppi.

3. Dan il-Ftehim huwa mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe deċiżjoni miż-żewġ Partijiet biex jimplimentaw ir-rakkomandazzjonijiet li l-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili tista' tagħmel fil-futur. Il-Partijiet m'għandhomx jikkwotaw dan il-Ftehim, jew xi parti minnu, bħala l-bażi biex fl-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili jopponu strategiji politiċi alternattivi dwar kwalunkwe materja koperta b'dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 27

L-Emendi

1. Jekk waħda mill-Partijiet tkun tixtieq tirrevedi d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, din għandha tavża b'dan lill-Kumitat Kongunt. L-emenda miftiehma għal dan il-Ftehim għandha tidhol fis-seħh wara li jkunu tlestew il-proċeduri interni rispettivi.
2. Il-Kumitat Kongunt jista', fuq proposta li ssir minn waħda mill-Partijiet u skond dan l-Artikolu, jiddeciedi li jimmodifika l-Annessi għal dan il-Ftehim.
3. Dan il-Ftehim għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' kull Parti, soġġett għall-konformità mal-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni u mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, li tadotta b'mod unilaterali leġislazzjoni ġdida jew li temenda l-leġislazzjoni eżistenti tagħha fil-qasam tat-trasport bl-ajru jew ta' qasam assoċjat li jissemma' fl-Anness VI, b'rabta mal-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni u skond id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.
4. Hekk kif il-leġislazzjoni l-ġdida tkun qed titfassal minn waħda mill-Partijiet, din għandha tinforma u tikkonsulta kemm jista' jkun mill-qrib lill-Parti l-oħra. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet jista' jsir skambju preliminari ta' ideat fi hdan il-Kumitat Kongunt.

5. Hekk kif Parti tkun adottat leġislazzjoni ġdida jew emenda għal-leġislazzjoni tagħha fil-qasam tat-trasport bl-ajru jew f'qasam assoċjat li jissewja fl-Anness VI, din għandha tinforma lill-Parti l-oħra sa mhux aktar tard minn tletin jum wara l-adozzjoni tagħha. Fuq talba ta' kwalunkwe Parti, il-Kumitat Kongunt għandu, fi żmien sittin jum mit-talba, iwettaq skambju ta' ideat fuq l-implikazzjonijiet li din il-leġislazzjoni jew l-emenda l-ġdida jista' jkollha fuq it-tħaddim xieraq ta' dan il-Ftehim.

6. Il-Kumitat Kongunt għandu:

- a) jadotta deċiżjoni li tirrevedi l-Anness VI ta' dan il-Ftehim biex jintegra fih, jekk ikun meħtieġ fuq il-bażi ta' reċiproċità, il-leġislazzjoni jew l-emenda l-ġdida konċernata;
- b) jadotta deċiżjoni li biha l-leġislazzjoni l-ġdida jew l-emenda konċernata għandha titqies bħala li hija skond dan il-Ftehim; jew
- c) jiddeċiedi dwar kwalunkwe miżura oħra, li għandha tkun adottata fi hdan perijodu raġonevoli ta' żmien, biex ikun salvagwardjat it-tħaddim xieraq ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 28

Tmiem

1. Dan il-Ftehim huwa konkluż għal żmien mhux limitat.

2. Kull waħda mill-Partijiet tista', f'kull żmien, tibgħat avviż bil-miktub b'mezzi diplomatici lill-Parti l-oħra dwar id-deċiżjoni tagħha li ttemm dan il-Ftehim. Dan l-avviż għandu jintbagħat b'mod simultanju lill-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili. Dan il-Ftehim għandu jintemm tnax-il xahar wara li l-Parti l-oħra tkun irċeviet l-avviż, sakemm l-avviż tat-terminazzjoni ma jiġix irtirat qabel ma jintemm dan il-perijodu.

3. Dan il-Ftehim għandu jieqaf milli jibqa' fis-seħh jew għandu jkun sospiż jekk il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni ma jibqax fis-seħh jew jekk jiġi sospiż rispettivament.

ARTIKOLU 29

Reġistrazzjoni ma' l-ICAO u s-Segretarjat tan-NU

Dan il-Ftehim u l-emendi kollha għalih għandhom ikunu reġistrati ma' l-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili u mas-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti.

ARTIKOLU 30

Dħul fis-Seħh

1. Dan il-Ftehim għandu jiġi applikat proviżorjament, f'konformità mal-liġijiet domestiċi tal-Partijiet, mid-data tal-firma.

2. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħħ xahar wara d-data tan-nota ta' l-aħħar fi skambju ta' noti diplomatiċi bejn il-Partijiet li tikkonferma li l-proċeduri neċessarji kollha għad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim ġew kompletati. Għal finijiet ta' dan l-iskambju, ir-Renju tal-Marokk għandu jipprezenta lis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea n-nota diplomatika tiegħu lill-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, u s-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea għandu jipprezenta lir-Renju tal-Marokk in-nota diplomatika mill-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha. Din in-nota diplomatika mill-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha għandha tinkludi komunikazzjonijiet minn kull Stat Membru li jikkonfermaw li l-proċeduri neċessarji tagħhom għad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim ġew kompletati.

BĦALA XHIEDA TA' DAN il-firmatarji t'hawn taħt, waqt li huma awtorizzati kif xieraq, iffirmaw dan il-Ftehim.

Magħmul fi Brussel, fit-tmax ta' Diċembru tas-sena elfejn u sitta, f'zewġ kopji, bil-lingwa Ċeka, Daniża, Estonjana, Finlandiża, Franciża, Ġermaniża, Griega, Ingliża, Latvjana, Litwana, Maltija, Olandiża, Pollakka, Portugiża, Slovakka, Slovena, Spanjola, Svediza, Taljana, Ungeriza, u Għarbija, b'kull wieħed minn dawn it-testi jkun ugwalment awtentiku.

ANNEX I**SERVIZZI MIFTIEHMA U ROTOT SPECĪFIKATI**

1. Dan l-Anness huwa soġġett għad-dispożizzjonijiet tranzitorji elenkati fl-Anness IV ta' dan il-Ftehim.
2. Kull Parti tagħti lit-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra d-drittijiet biex dawn joperaw servizzi bl-ajru fuq ir-rotot speċifikati hawn taħt:

- a) għat-trasportaturi bl-ajru tal-Komunità Ewropea:

Punti ta' destinazzjoni fil-Komunità Ewropea – punt ta' destinazzjoni wiehed jew aktar fil-Marokk – punti ta' destinazzjoni lil hinn,

- b) għat-trasportaturi bl-ajru tal-Marokk:

Punti ta' destinazzjoni fil-Marokk – punt ta' destinazzjoni wiehed jew aktar fil-Komunità Ewropea,

3. It-trasportaturi bl-ajru tal-Marokk huma awtorizzati li jeżerċitaw id-drittijiet tat-traffiku mnizzla fl-Artikolu 2 ta' dan il-Ftehim bejn iktar minn punt ta' destinazzjoni wiehed li jkun jinstab fit-territorju tal-Komunità, bil-kondizzjoni li dawn is-servizzi joriginaw jew jintemmu fit-territorju tal-Marokk.

It-trasportaturi bl-ajru tal-Komunità huma awtorizzati li jeżerċitaw id-drittijiet tat-traffiku mnizzla fl-Artikolu 2 ta' dan il-Ftehim bejn il-Marokk u punti ta' destinazzjoni li jkunu jinstabu lil hinn, bil-kondizzjoni li dawn is-servizzi joriginaw jew jintemmu fit-territorju tal-Komunità u li, fir-rigward tas-servizzi tal-passiġġieri, dawn il-punti ta' destinazzjoni jkunu jinstabu fil-pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat.

It-trasportaturi bl-ajru tal-Komunità Ewropea huma awtorizzati, għas-servizzi lejn il-/ mill-Marokk, li jservu aktar minn punt ta' destinazzjoni wiehed fuq l-istess servizz (ko-terminalizzazzjoni) u li jeżerċitaw id-dritt li jieqfu bejn dawn il-punti ta' destinazzjoni.

Il-pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat huma: l-Alġerija, l-Armenja, l-Awtorità Palestinjana, l-Ażerbajġan, il-Belarus, l-Eġittu, il-Ġeorgja, l-Iżrael, il-Ġordan, il-Libanu, il-Libja, il-Moldova, il-Marokk, is-Sirja, it-Tuneżija u l-Ukraina. Il-punti ta' destinazzjoni li jinstabu fil-pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat jistgħu jintużaw ukoll bħala punti ta' destinazzjoni intermedji.

4. Ir-rotot speċifikati jistgħu jkunu operati fiż-żewġ direzzjonijiet. Kull punt tar-rotot speċifikati, kemm jekk ikun intermedju jew lil hinn, jista', skond id-diskrezzjoni ta' kull intrapriża, ikun eskluż minn uħud jew anke mis-servizzi kollha, bil-kondizzjoni li għat-trasportaturi bl-ajru tal-Marokk is-servizz ikun joriġina jew jintemm fit-territorju tal-Marokk, jew li għat-trasportaturi bl-ajru tal-Komunità Ewropea dan ikun joriġina jew jintemm fit-territorju ta' Stat Membru tal-Komunità Ewropea.
5. Kull Parti għandha tippermetti lil kull trasportatur bl-ajru li jistabbilixxi l-frekwenza u l-kapaċità tat-trasport internazzjonali bl-ajru li dan ikun joffri. Dawn għandhom ikunu bbażati fuq konsiderazzjonijiet kummerċjali li jkun hemm fis-suq. B'mod konsistenti ma' dan id-dritt, l-ebda Parti m'għandha tillimita b'mod unilaterali l-volum tat-traffiku, il-frekwenza jew ir-regolarità tas-servizz, jew it-tip jew tipi ta' ajruplani li jithaddmu mit-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra, hlief għal raġunijiet ta' dwana, tekniċi, ta' l-operat, ambjentali jew tal-ħarsien tas-saħħa.
6. Fil-punti tar-rotot speċifikati kollha, kull trasportatur bl-ajru jista' jwettaq hidmiet ta' trasport internazzjonali bl-ajru mingħajr limitu fir-rigward ta' bdil fit-tip ta' l-ajruplan li dan ikun qed jopera.

7. Biex ikunu sfruttati d-drittijiet previsti f'dan il-Ftehim, il-kiri ta' ajruplan bl-ekwipaġġ (wet-leasing) ta' linja ta' l-ajru ta' pajjiż terz minn trasportatur bl-ajru Marokkin jew ta' ajruplan ta' linja ta' l-ajru ta' pajjiż terz għajr dawk imsemmija fl-Anness V minn trasportatur bl-ajru tal-Komunità Ewropea, għandu jkun wieħed eċċezzjonali jew li jissodisfa htigijiet temporanji. Dan għandu jkollu l-approvazzjoni minn qabel ta' l-awtorità li tkun ħarġet il-liċenzja lit-trasportatur bl-ajru li qed jikri kif ukoll ta' l-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra.
-

ANNEX II

FTEHIM BILATERALI
BEJN IL-MAROKK
U L-ISTATI MEMBRI TAL-KOMUNITÀ EWROPEA

Kif previst fl-Artikolu 25 ta' dan il-Ftehim, id-dispozizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet bilaterali li ġejjin dwar it-trasport bl-ajru bejn il-Marokk u l-Istati Membri għandhom ikunu sostitwiti b'dan il-Ftehim:

- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Renju tal-Belġju u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk magħmul f'Rabat fl-20 ta' Jannar 1958;
Issupplementat bl-Iskambju ta' Noti ta' l-20 ta' Jannar 1958;
Emendat l-aħħar bil-Memorandum ta' Ftehim li sar f'Rabat fil-11 ta' Ġunju 2002;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn ir-Repubblika Soċjalista taċ-Ċekoslovakkja u l-Marokk, magħmul f'Rabat fit-8 ta' Mejju 1961, li fir-rigward tiegħu r-Repubblika Ċeka iddepożitat dikjarazzjoni ta' suċċessjoni;
- Il-Ftehim dwar is-Servizzi bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Renju tad-Danimarka u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f'Rabat fl-14 ta' Novembru 1977;
Issupplimentat mill-Iskambju ta' Noti datat l-14 ta' Novembru 1977;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja u r-Renju tal-Marokk magħmul f'Bonn fit-12 ta' Ottubru 1961;

- Il-Ftehim ta' Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika Ellenika u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul fir-Rabat fl-10 ta' Mejju 1999;
Li għandu jinqara flimkien mal-Memorandum ta' Ftehim li sar f'Ateni fis-6 ta' Ottubru 1998;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern ta' Spanja u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f'Madrid fis-7 ta' Lulju 1970;
Issupplimentat l-aħħar bl-Iskambju ta' Ittri datati t-12 ta' Awissu 2003 u l-25 ta' Awissu 2003;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika Franciża u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk magħmul f'Rabat fil-25 ta' Ottubru 1957;
 - Emendat bl-Iskambju ta' Ittri datat it-22 ta' Marzu 1961;
 - Emendat bil-Minuti Miftiehma datati t-2 u l-5 ta' Dicembru 1968;
 - Emendat bil-Memorandum ta' Konsultazzjonijiet tas-17 u tat-18 ta' Mejju 1976;
 - Emendat bil-Memorandum ta' Konsultazzjonijiet datat il-15 ta' Marzu 1977;Emendat l-aħħar bil-Memorandum ta' Konsultazzjonijiet tat-22-23 ta' Marzu 1984 u bl-Iskambju ta' Ittri ta' l-14 ta' Marzu 1984;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika Taljana u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk, magħmul f'Ruma fit-8 ta' Lulju 1967;
Emendat bil-Memorandum ta' Ftehim li sar f'Ruma fit-13 ta' Lulju 2000;
Emendat l-aħħar bl-Iskambju ta' Noti datat is-17 ta' Ottubru 2001 u t-3 ta' Jannar 2002;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika tal-Latvja u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f'Varsavja fid-19 ta' Mejju 1999;

- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tal-Gran Dukat tal-Lussemburgu u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk magħmul f' Bonn fil-5 ta' Lulju 1961;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn ir-Repubblika Popolari ta' l-Ungerija u r-Renju tal-Marokk magħmul f' Rabat fil-21 ta' Marzu 1967;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika ta' Malta u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk magħmul f' Rabat fis-26 ta' Mejju 1983;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tal-Maestà Tagħha r-Regina ta' l-Olanda u l-Gvern tal-Maestà Tiegħu r-Re tal-Marokk magħmul f' Rabat fl-20 ta' Mejju 1959;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern Federali ta' l-Awstrija u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f' Rabat fis-27 ta' Frar 2002;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Repubblika Popolari tal-Polonja u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f' Rabat fid-29 ta' Novembru 1969;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Portugall u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f' Rabat fit-3 ta' April 1958;
Issupplementat bil-Minuti li ttieħdu f' Lisbona fid-19 ta' Diċembru 1975;
Issupplimentat l-aħħar bil-Minuti li ttieħdu f' Lisbona fis-17 ta' Novembru 2003;
- Il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Renju ta' l-Iżvezja u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f' Rabat fl-14 ta' Novembru 1977;
Issupplimentat mill-Iskambju ta' Noti datat l-14 ta' Novembru 1977;

- Il-Ftehim dwar is-Servizzi bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk magħmul f'Londra fit-22 ta' Ottubru 1965;
Emendat bil-Iskambju ta' Noti datat l-10 u l-14 ta' Ottubru 1968;
Emendat bil-Minuti magħmula f'Londra fl-14 ta' Marzu 1997;
Emendat l-aħħar bil-Minuti li ttieħdu f'Rabat fis-17 ta' Ottubru 1997;
 - Ftehim dwar is-servizzi bl-ajru u arrangamenti oħra inizjalati jew iffirmati bejn ir-Renju tal-Marokk u l-Istati Membri tal-Komunità Ewropea li, fid-data tal-firma ta' dan il-Ftehim, kienu għadhom ma daħlux fis-seħh u mhux qed jiġu applikati b'mod proviżorju,
 - Il-Ftehim dwar is-Servizzi bl-Ajru bejn il-Gvern tar-Renju ta' l-Olanda u l-Gvern tar-Renju tal-Marokk kif mehmuz, bħala l-Anness 1, mal-Memorandum ta' Ftehim magħmul fl-Aja fl-20 ta' Ġunju 2001.
-

ANNEX III**PROCEDURI BIEX JITHADDMU L-AWTORIZZAZZJONIJIET U L-PERMESSI TEKNIČI:
L-AWTORITAJIET KOMPETENTI****1. Il-Komunità Ewropea**

Il-Ġermanja :

Luftfahrt-Bundesamt

Il-Ministeru Federali tat-Trasport, Bini u Affarijiet Urbani

L-Awstrija:

L-Awtorità ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru Federali tat-Trasport, l-Innovazzjoni u t-Teknoloġija

Il-Belġju:

Id-Direttorat Ġenerali tat-Trasport bl-Ajru

L-Uffiċċju Federali għall-Mobilità u t-Trasport

Ċipru:

Id-Dipartiment ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tal-Komunikazzjonijiet u x-Xogħlijiet

Id-Danimarka:

L-Amministrazzjoni ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Spanja:

Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tal-Promozzjonijiet

Il-Ġermanja:

L-Amministrazzjoni ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Finlandja:

L-Awtorità ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Franza:

Id-Direttorat Ġenerali għall-Avjazzjoni Ċivili (DGAC)

Il-Greċja:

L-Awtorità ta' l-Avjazzjoni Ċivili Ellenika

Il-Ministeru tat-Trasport u l-Komunikazzjonijiet

L-Ungerija:

Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru ta' l-Ekonomija u t-Trasport

L-Irlanda:

Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Id-Dipartiment tat-Trasport

L-Italja:

L-Aġenzija Nazzjonali għall-Avjazzjoni Ċivili (ENAC)

Il-Latvja:

L-Amministrazzjoni ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tat-Trasport

Il-Litwanja:

L-Amministrazzjoni ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Lussemburgu:

Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Malta:

Id-Dipartiment ta' l-Avjazzjoni Ċivili

L-Olanda:

Il-Ministeru tat-Trasport, ix-Xoghlijiet Pubbliċi u l-Immaniġġar ta' l-Ilma: Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili u t-Trasport tal-Merkanzija

L-Ispettorat tat-Trasport u l-Immaniġġar ta' l-Ilma

Il-Polonja:

L-Uffiċċju ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Portugall:

L-Istitut Nazzjonali ta' l-Avjazzjoni Ċivili (INAC)

Il-Ministeru għat-Tagħmir, l-Ippjanar u l-Amministrazzjoni tat-Territorji

Ir-Repubblika Ċeka:

Id-Dipartiment ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tat-Trasport

L-Awtorità ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Ir-Renju Unit:

Id-Direttorat ta' l-Avjazzjoni

Id-Dipartiment għat-Trasport (DfT)

Ir-Repubblika Slovakka:

Id-Dipartiment ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tat-Trasport, il-Posta u t-Telekomunikazzjonijiet

Is-Slovenja:

Id-Direttorat Ġenerali ta' l-Avjazzjoni Ċivili

Il-Ministeru tat-Trasport

L-Isvezja:

L-Awtorità ta' l-Avjazzjoni Ċivili

2. Ir-Renju tal-Marokk

Id-Direttorat ta' l-Ajronawtika Ċivili

Il-Ministeru tat-Tagħmir u t-Trasport

ANNEX IV

DISPOŻIZZJONIJIET TRANSITORJI

1. L-implimentazzjoni u l-applikazzjoni mill-Parti Marokkina tad-dispożizzjonijiet kollha tal-legislazzjoni tal-Komunità dwar it-trasport bl-ajru, indikati fl-Anness VI, għandhom ikunu s-suġġett ta' evalwazzjoni li għandha ssir taht ir-responsabbiltà tal-Komunità Ewropea u li għandha tiġi vvalidata mill-Kumitat Kongunt. Din id-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt għandha tiġi adottata sa mhux aktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-seħh tal-Ftehim.
 2. Sal-mument ta' l-adozzjoni ta' din id-deċiżjoni, is-servizzi miftiehma u r-rotot speċifikati fl-Anness 1, m'għandhomx jinkludu d-dritt għat-trasportaturi bl-ajru tal-Komunità Ewropea li jtiru fil-Marokk u jinżlu f'punti ta' destinazzjoni lil hinn u viċe versa u, id-dritt għat-trasportaturi bl-ajru Marokkini li jtiru minn parti tal-Komunità Ewropea biex ikunu jistgħu jinżlu f'post ieħor tal-Komunità Ewropea u viċe versa. Madankollu, id-drittijiet kollha tat-traffiku tal-hamest libertà mogħtija minn wiehed mill-ftehimiet bilaterali ta' bejn il-Marokk u l-Istati Membri tal-Komunità Ewropea, elenkati fl-Anness II, għandhom ikomplu jiġu eżerċitati sakemm ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni abbażi ta' nazzjonalità.
-

ANNEX V

LISTA TA' STATI OĦRA MSEMMIJA FL-ARTIKOLU 3 U 4 TA' DAN IL-FTEHIM

1. Ir-Repubblika ta' l-Islanda (taħt il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea)
 2. Il-Prinċipat tal-Liechtenstein (taħt il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea)
 3. Ir-Renju tan-Norveġja (taħt il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea)
 4. Il-Konfederazzjoni Svizzera (taħt il-Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Svizzera)
-

ANNEX VI

REGOLI APPLIKABBLI GĦALL-AVJAZZJONI ĊIVILI

Id-*“Dispożizzjonijiet applikabbli”* ta’ l-atti li ġejjin għandhom ikunu applikabbli skond il-Ftehim sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f’dan l-Anness jew fl-Anness IV dwar id-Dispożizzjonijiet Tranzitorji. Fejn meħtieġ, minn hawn ’il quddiem qed ikunu stabbiliti adattamenti speċifiċi għal kull att individwali:

A. Is-Sikurezza ta’ l-avjazzjoni

NB: Il-kondizzjonijiet preċizi fir-rigward tal-partecipazzjoni tal-Marokk bħala osservatur fl-EASA jeħtieġ li jkunu diskussi fi stadju aktar tard.

Nru 3922/91

Ir-Regolament tal-Kunsill 3922/91 tas-16 ta’ Dicembru 1991 dwar l-armonizzazzjoni tal-ħtiġijiet tekniċi u proċeduri amministrattivi fil-qasam ta’ l-avjazzjoni ċivili kif emendat bi:

- Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2176/96 tat-13 ta’ Novembru 1996 li jemenda għall-progress xjentifiku u tekniku r-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91
- Ir-Regolament tal-Kummissjoni 1069/1999 tal-25 ta’ Mejju 1999 li jadatta għall-progress xjentifiku u tekniku r-Regolament tal-Kunsill 3922/91
- Ir-Regolament tal-Kunsill 2871/2000 tat-28 ta’ Dicembru 2000 li jadatta għall-progress xjentifiku u tekniku r-Regolament tal-Kunsill (KEE) 3922/91

- Ir-Regolament (KE) Nru 1592/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Lulju 2002 dwar regoli komuni fil-kamp ta' l-avjazzjoni ċivili u li jistabblixxi Aġenzija tas-Sikurezza ta' l-Avjazzjoni Ewropea
Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, 12 sa 13 bl-eċċezzjoni ta' l-Artikolu 4(1) u l-Artikolu 8(2), it-tieni sentenza, l-Annessi I, II u III
Fir-rigward ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 12 “Stati Membri” għandha tinqara “Stati Membri tal-KE”.

Nru 94/56/KE

Id-Direttiva tal-Kunsill 94/56 tal-21 ta' Novembru 1994 li tistabblixxi l-prinċipji fundamentali li jirregolaw l-investigazzjoni ta' aċċidenti u inċidenti ta' avjazzjoni ċivili
Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 12

Nru 1592/2002

Ir-Regolament (KE) Nru 1592/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Lulju 2002 dwar regoli komuni fil-kamp ta' l-avjazzjoni ċivili u li jistabblixxi Aġenzija tas-Sikurezza ta' l-Avjazzjoni Ewropea
kif emendat bi:

- Ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1643/2003 tat-22 ta' Lulju 2003 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 1592/2002
- ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1701/2003 ta' l-24 ta' Settembru 2003 li jadatta l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 1592/2002

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 57, l-Annessi I u II

Nru 2003/42

Id-Direttiva 2003/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2003 dwar rapporti ta' okkorrenza fl-avjazzjoni ċivili

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11, l-Annessi I u II

Nru 1702/2003

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1702/2003 ta' 1-24 ta' Settembru 2003 li jistabbilixxi regoli ta' implimentazzjoni biex inġenji ta' l-ajru, prodotti, partijiet u tagħmir relatati jġu ċertifikati mill-lat ta' *airworthiness* u u ambjent, kif ukoll għaċ-ċertifikazzjoni ta' organizzazzjonijiet relatati mad-disinn u l-produzzjoni tagħhom

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4 u l-Anness

Nru 2042/2003

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2042/2003 ta' 1-20 ta' Novembru 2003 dwar il-*airworthiness* kontinwata li jintużaw fl-ajru ta' inġenji ta' l-ajru u prodotti, partijiet u tagħmir ajrunawtiku, u dwar l-approvazzjoni ta' organizzazzjonijiet u persunal involut f'dan ix-xogħol

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 6, l-Annessi I sa IV

Nru 104/2004

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 104/2004 tat-22 ta' Jannar 2004 li jniżżel ir-regoli dwar l-organizzazzjoni u l-komposizzjoni tal-Bord ta' l-Appell ta' l-Aġenzija tas-Sikurezza ta' l-Avjazzjoni Ewropea

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 7 u l-Anness

B L-Immaniġġjar tat-traffiku ta' l-ajru

Nru 93/65

Id-Direttiva tal-Kunsill 93/65 tad-19 ta' Lulju 1993 dwar id-definizzjoni u l-użu ta' speċifikazzjonijiet tekniċi kompatibbli għall-prokura ta' tagħmir u sistemi ta' l-immaniġġjar tat-traffiku ta' l-ajru

kif emendat bi

- Id-Direttiva tal-Kummissjoni 97/15 tal-25 ta' Marzu 1997 li tadotta l-istandards Eurocontrol u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/65/KEE dwar id-definizzjoni u l-użu ta' speċifikazzjonijiet tekniċi kompatibbli għall-prokura ta' tagħmir u sistemi għall-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru, kif emendata bir-Regolament tal-Kummissjoni 2082/2000 tas-6 ta' Settembru 2000 li jadotta l-istandards ta' l-Eurocontrol u li jemenda d-Direttiva tal-Kunsill 97/15/KE, li tadotta l-istandards ta' l-Eurocontrol u jemenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/65/KEE, kif emendata bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 980/2002 ta' l-4 ta' Ġunju 2002 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 2082/2000 li jadotta n-normi ta' l-Eurocontrol

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9, l-Annessi I u II

Ir-referenza għad-Direttiva tal-Kunsill 93/65/KEE għandha tithassar mill-20 ta' Ottubru 2005.

Nru 2082/2000

Ir-Regolament tal-Kummissjoni 2082/2000 tas-6 ta' Settembru 2000 li jadotta l-istandards ta' l-Eurocontrol u li jemenda d-Direttiva tal-Kunsill 97/15/KE, li tadotta l-istandards ta' l-Eurocontrol u jemenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/65/KEE

kif emendat bi

- Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 980/2002 ta' l-4 ta' Ġunju 2002 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 2082/2000, li jadotta n-normi ta' l-Eurocontrol

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 3, l-Annessi I sa III

Nru 549/2004

Ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 549/2004 ta' l-10 ta' Marzu 2004 li jippreskrivi l-qafas għall-ħolqien ta' l-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament qafas) Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4, 6, u 9 sa 14.

Nru 550/2004

Ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 550/2004 ta' l-10 ta' Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni ta' l-ajru fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament tal-forniment ta' servizz) Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 19

Nru 551/2004

Ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 551/2004 ta' l-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu ta' l-ispazju ta' l-arja fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament ta' l-ispazju ta' l-arja) Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11

Nru 552/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 552/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-10 ta' Marzu 2004 dwar l-interoperabilità tax-xibka Ewropea ta' l-Immaniggjar ta' Traffiku ta' l-Ajru (Ir-Regolament ta' l-interoperabilità) Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 12

Ċ L-Ambjent

Nru 89/629

Id-Direttiva tal-Kunsill 89/629 ta' 1-4 ta' Diċembru 1989 dwar il-limitazzjoni ta' l-emissjoni ta' hsejjes minn ajruplani ċivili jet subsoniċi.

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 8

Nru 92/14

Id-Direttiva tal-Kunsill 92/14 tat-2 ta' Marzu 1992 fuq il-limitazzjoni ta' l-operazzjoni ta' l-ajruplani koperta mill-Parti II, il-Kapitolu 2, il-Volum 1 ta' l-Anness 16 tal-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, it-tieni edizzjoni (1988)

kif emendat bi:

- id-Direttiva tal-Kunsill 98/20/KE tat-30 ta' Marzu 1998 li temenda d-Direttiva 92/14/KEE
- id-Direttiva tal-Kummissjoni 1999/28/KE tal-21 ta' April 1999 li temenda l-Anness tad-Direttiva tal-Kunsill 92/14/KEE
- ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 991/2001 tal-21 ta' Mejju 2001 li jemenda l-Anness tad-Direttiva tal-Kunsill 92/14/KEE

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11 u l-Anness

Nru 2002/30

Id-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2002/30/KE tas-26 ta' Marzu 2002 dwar l-istabbiliment ta' regoli u proċeduri għall-introduzzjoni ta' restrizzjonijiet tal-hoss fl-ajruporti tal-Komunità

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 15, l-Annessi I u II

Nru 2002/49

Id-Direttiva 2002/49/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2002 li ttrigwardja l-istudju u l-amministrazzjoni tal-ħsejjes ambjentali

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 16, l-Annessi I sa IV

D. Il-Ħarsien tal-Konsumatur

Nru 90/314

Id-Direttiva tal-Kunsill 90/314 tat-13 ta' Ġunju 1990 dwar il-vjaġġi kollox kompriż (package travel), il-vaganzi kollox kompriż u t-tours kollox kompriż

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10

Nru 92/59

Id-Direttiva tal-Kunsill 92/59 tad-29 ta' Ġunju 1992 dwar is-sikurezza ġenerali tal-prodott

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 19

Nru 93/13

Id-Direttiva tal-Kunsill 93/13 tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10 u l-Anness

Nru 95/46

Id-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 95/46 ta' l-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' persuni fejn jikkonċerna l-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment ħieles ta' din id-*data*

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 34

Nru 2027/97

Ir-Regolament tal-Kunsill 2027/97 tad-9 ta' Ottubru 1997 dwar ir-responsabbiltà ta' trasportaturi bl-ajru fl-eventwalità ta' incidenti

kif emendat bi:

- Ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 889/2002 tat-13 ta' Mejju 2002 li jemenda r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2027/97

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 8

Nru 261/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2004 li jstabilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passigġieri fil-każ li ma jithallewx jitilgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 17

E. Sistemi ta' Riservazzjoni kompjuterizzata

Nru 2299/1989

Ir-Regolament tal-Kunsill Nru 2299/89 ta' l-24 ta' Lulju 1989 dwar kodiċi ta' kondotta għal sistemi ta' riservazzjoni kompjuterizzata

kif emendat bi:

- ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3089/93 tad-29 ta' Ottubru 1993 li jemenda r-Regolament (KEE) Nru 2299/89
- ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 323/1999 tat-8 ta' Frar 1999 li jemenda r-Regolament (KEE) Nru 2299/89

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 22 u l-Anness

F. Aspetti Soċjali

Nru 1989/391

Id-Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE tat-12 ta' Ġunju 1989 dwar l-introduzzjoni ta' miżuri sabiex jinkoraġġixxu titjib fis- sikurezza u s-saħħa tal-ħaddiema fuq ix-xogħol

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 16, u 18-19

Nru 2003/88

Id-Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-4 ta' Novembru 2003 li tikkonċerna ċerti aspetti ta' l-organizzazzjoni tal-ħin tax-xogħol

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 19, 21 sa 24 u 26 sa 29

Nru 2000/79

Id-Direttiva tal-Kunsill 2000/79 tas-27 ta' Novembru 2000 dwar il-Ftehim Ewropew fuq l-Organizzazzjoni tal-Ħinijiet tax-Xogħol ta' Ħaddiema Mobbli fl-Avjazzjoni Ċivili konkluz mill-Assoċjazzjoni tal-Linji ta' l-Ajru Ewropej (AEA), il-Federazzjoni Ewropea tal-Ħaddiema tat-Trasport (ETF), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kabini tal-Piloti (ECA), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Linji ta' l-Ajru Reġjonali (ERA) u l-Assoċjazzjoni Internazzjonali tat-Trasportaturi bl-Arju (IACA)

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 5

G. Legislazzjoni Oħra

Nru 91/670

Id-Direttiva tal-Kunsill Nru 91/670 tas-16 ta' Diċembru 1991 dwar l-aċċettazzjoni reċiproka ta' licenzji tal-personal għall-eżerċizzju ta' funzjonijiet fl-avjazzjoni ċivili

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 8 u l-Anness
